

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

Θ'. ΠΟ την ημέρα που μου άνηγγέλθη ο θάνατος του πατέρα μου —συνεχίζει η μεγάλη καλλιτέχνης Σάρα Μπερνάρ σι' ε' Απομνημονεύματά της— έγινα μελαγχολική, φιλόσθενη, νευρική. Άρνούμιον να μάθω όλα μου τα μαθήματα, εκτός από την Κατήχησι και την Ήρα 'Ιστορία, γιατί ήμιον άποφασισμένη να γίνω μοναχή.

'Εντομηταξού, ή ημέρα της βαπτίσεώς μου πλησίαζε κι' ή μητέρα μου, για να με διασπεδάσει κάτωσ, επέτυχε την άδεια να βαφτίση συγχρόνως με μένα και τις δυό άλλες μου αδελφές, έξι χρόνον και τη Ρεγγίνα που ήταν μόλις τριών.

Την ημέρα της βαπτίσεως, δόξαζοτο το μοναστήρι άναστατάθηκε από τους επισκέπτας αμοιν. 'Εκτός άπ' τη μητέρα μου, ήσαν ή αδελφή της Ροζίνα Μπέρνερ, ή θεία μου 'Εροίεττα Φώρ, ή νοιά μου, ο Φέλιξ Φώρ, ο κ. Ρεζί, ο κ. Μεντιέ, νοινός της αδελφής μου Ρεγγίνας, ο στρατηγός Πόλι, νοινός της 'Ιωάννας, ή νοινές των αδελφών μου, οί εξαδέλφοί μου, ή εξαδελφές μου, κλπ.

'Η μητέρα μου κι' ή θείες μου φοροσαν κομικά μαύρα ρούχα. 'Ολοι αττοι οί άνθρωποι μ' αγάλιαζαν και με φιλοούαν, με έγω τους έννοιωθα μακριά μου, ποιν μακριά μου.

'Ελάτρωνα βέβαια τη μητέρα μου, μα είχα λάβει τη σταθερή απόφασι να την εγκαταλείψω και να μιν την ξαναδώ παιά, για ν' άφοσιωθώ στο Θεό. 'Οσο για τους άλλους επισκέπτας μου, σ' αττους δεν έδινα καμιά σημασία και μολονότι τους είχα μπροστά μου, δεν τους έβλεπα καθόλου. 'Ημιον γι' αττους ποιν σοβαρή και σχεδόν κακή.

Ποιν από λίγες ημέρες, μα νέα είχε φορέσει στο μοναστήρι μας τον πέπλο της μοναχής. Είχα παρακολουθήσει τη σχετική τελετή και δεν σκεφτόμιον τίποτε άλλο άπ' ατή. Το δνεϊρό μου ήταν παιά ν' άκολοιήσω το παράδειγμα της και να πεθάνω γρήγορα, ποιν γρήγορα, φορόντας το άσσο της μοναχής. Πώς θα πεθάνω όμως γρήγορα, ούτ' έγω δεν το ήξερα. Πάντως δεν σκεφτόμιονα να σκοτωθώ, γιατί ήξερα πως ή αυτοκτονία άποτελει έγκλημα. Μα θα πεθάνω άποσδήποτε. Και με την ιδέα ατή, έμεινα κατενθουσιασμένη.

Μετά την τελετή της βαπτίσεως, ή μητέρα μου θέλησε να με πάρι μαζί της. Είχε νοικιάσει στις Βερσαλλίες, στη Λεοφόρο Βασιλίσσης, ένα σπίτια με κήπο, είπτηδες για τις εξόδους μου. Το είχα μάλιστα στολίσει εκείνη την ημέρα μ' ένα πύθος λουλούδια, για να χοιράση έτσι το βάφτισμα των τριών της κοριτσών. Μα ή ήγοιμένη της άπάντησε με γλυκύτητα, ότι έπειδη σέ όχτώ μέρες θα έβαναι την πρώτη μου κοινονία, έπρεπε ν' άπαμωοθώ.

'Η μαμά, άκούγοντας την άπάντησι ατή, έξασπε σέ λυγιούς. Και θυμάμαι άκόμα με θλίρι μου, ότι τα δάκρυά της δεν μου έκανα καμιά άπολιτύως έντύπωση.

'Οταν οί επισκέπτα μου έβργαν κι' άνέθηκα στο μικρό καλλι, στο όποιο θα έμεινα μέχρι της ημέρας της κοινονίας μου, έπεσα γοναστήρι και είπα με έξορα στο Θεό : —Είδες, Θεέ μου, ποσο πιστή σου είμαι ; 'Η μητέρα μου εκλαψε και τα δάκρυά της δεν μου έβαναν καμιά έντύπωση. 'Η δυστυχισμένη !... Νόμιζα πως ο Θεός ήθελε από μένα να πάμω ν' αγαπάω τή μητέρα μου !

Την άλλη μέρα όμως, ή ήγοιμένη ήθελε κοντά μου κι' άρχισε με τον γλυκύτερο τρόπο του κόσμου να μου λέη, ότι είχα παρεξηγήσει τά θρησκευτικά μου καθήκοντα. Μου είπε μάλιστα, ότι άφού έπαρνα την πρώτη μου κοινονία, θα μου έδινε άδεια δεκατέντε ημερών, για να πάω κοντά στη μητέρα μου και να την παρηγορήσω για τη λήθη που της είχα προκαλέσει με την άδιαφορία μου στα δάκρυά της.

Τέλος έφτασε ή ημέρα της πρώτης μου κοινονίας, την όποια παρακολούθησαν όλες ή μαθήτρες, ντυμένες στα λευκά και κρατώντας άναμμένες λαμπάδες. Μα έγω με δυσκολία στεκόμιον στα πόδια μου, γιατί είχα όχτώ μέρες να φάω. 'Ημιον κατάχλωμη, κάπνηχη και είχα τα μάτια μου μεγαλωμένα από τη συνεχή ένωσσι, στην όποια βροκόμιον.

'Ο βαρώνος Λαρράι, ο όποιός είχε έλθει εκείνη την ημέρα μαζί

με την μητέρα μου, ζήτησε και πέτυχε από την ήγοιμένη άδεια ενός μηνός για μένα, για να μπορέσω να συνέλθω.

'Ετσι εγκατέλειπα το μοναστήρι μαζί με την μητέρα μου και την αδελφή μου 'Ιωάννα, πηγαίνοντας για το Κοπερέ στα Πυρηναία.

'Η κίνησις, ή άποσκεινές, ή μεταφορά μου, ο σιδηρόδρομος, τά λεωφορεία, τά ταξία που διαδεχόντουσαν το ένα το άλλο, όλ' αττά μ' έβγαζαν τώρα άπ' το μυστικισμό μου, τονόνοντας συγχρόνως τά νεύρα μου.

Χτυπούσα τά χέρια μου, έσασα στα γέλια, αγάλιαξα και φιλοούσα παράφορα τη μητέρα μου, τραγοιδούσα, πενοούσα, διφούσα, έτρωγα, έβανα, ζούσα !...

Το Κοπερέ των Πυρηναίων δεν έμοιαζε τότε με το σύγχρονο Κοπερέ. 'Ηταν άκόμα ένα μικρό χωριό, κομμένο μέσα στα δάση, μ' έλάχιστα σπίτια και με πολλές καλύβες ξυλοκόπων. Οί χωρικοί νοικιάσαν τά γαιδούρια τους στους ξένους και τά συμπληρωτικά αττά ζώα μās άδηγοούσαν ως τις κορυφές των βουνών, περνώντας από στενά κι' άποκρημη μονοπάτια.

'Εγώ λατρεύο τη θάλασσα και τους κάμτους, μα δεν αγαπώ καθόλου τά βουνά και τά δάση. Το βουνό με βροαίνει και το δάσος με πνιγει. Μου άρέσει ο άνοιχτός όρίζοντας που κηκται πέρα, μακριά.

Γι' αττό ήθελα ν' άνεβαίνο ψηλά στα βουνά, για να μη τά νοιώθω παιά να μου πιέζουν το στήθος με τον τεράστιο όγκο τους. Κι' άνεβαίναμε κάθε μέρα, κάθε μέρα και πιο ψηλά.

'Η μαμά δεν μās συνώδενε στις έκδρομές μας αττές και έμεινε στο σπίτι μαζί με τη γλυκειά της φίλη κ. Γκεράρ, ή όποια είχε ρθει στο Κοπερέ μαζί μας και με το γινώ της 'Ερνέστο. 'Η μαμά, μέσ' στη μοναξιά του σπιτιού, διάβαζε μυθιστορήματα κι' ή κ. Γκεράρ κεντούσε. 'Εμειναν κι' ή δυό τους σιωπηλές, πλάθοντας και ξαναπλάθοντας όνειρα.

'Η γρηά Μαργαρίτα, ή μόνη ύπηρέτρια που είχε πάρει ή μαμά μαζί της, μās συνώδενε στις έκδρομές μας. Πρόσχαρη και τομυρη, με τ' άσεται πάντα στο στόμα της, μās έκανε δλους νά γελάμε.

'Ετσι σιγά—σιγά συνερόμιον κι' ο μυστικισμός μου έσβινε. 'Οστόσο, έπειδη δεν μποροούσα να ζώ χωρίς πάθος, άρχισα να λατρεύω τις... κατόικες ! Ροιτούσα μάλιστα σοβαρότατα την μαμά, άν θα μου επέτρεπε να γίνω γυδοσοκός.

Κι' εκείνη μου άπαντούσε : —Προτιμότερο έν' αττό, από το να γίνης μοναχή. Θα ξαναμιλήσωμε άργότερα....

Κάθε μέρα, γύριζα από τις έκδρομές μου στα βουνά, φέροντας μέσα στην αγκαλιά μου ένα καποικάκι. 'Ετσι, όταν ήθε ή ημέρα που τελείωνε ή άδεια μου, είχα έφτά καποικάκια. 'Επρεπε να τ' άποχωρηστώ και να ξαναγορίσω στο μοναστήρι. 'Ηθελα να πάρω με κάθε τρόπο και τις καποικές μου μαζί μου, αλλά ή μαμά δεν μ' άφησε.

—Θά τρελλάθηρες ! μου είπε. 'Ερτά γίνες στο μοναστήρι !... Ποι θα τις βάλης ;

'Οστόσο τά κατάφερα με τά δάκρυά μου να πάρω τις δυό μαζί μου.

'Οταν ξαναγορίσαμε τέλος στο μοναστήρι, έγινα εκεί δεκτι άπ' δλους με μια χαρά τόσο ελλοιική, ώστε έγινα άμέσως έντυχημένη. Στην έντυχια συνετέλεσε ποιν και το ότι μου επέτρεψαν να κρατήσω και τις δυό καποικές που είχα φέρει μαζί μου. Είχα μάλιστα τó δικαίωμα να τις πάρω στην αλλη που κάναμε τά διαλείμματα και να παίζω τρελλά μαζί τους.

'Ημιον παιά δεκατεσσάρων χρόνων. 'Εν τούτοις στο βάθος έξασολούοισα να παραμμένο μικρό παιδάκι.

.....

'Εμεινα στο μοναστήρι δέκα μήνες άκόμα, χωρίς να μάθω άπολιτύως τίποτε, έχοντας κωφομένη στο μυαλό μου την ιδέα να γίνω μοναχή.

'Ο νοινός μου μ' εύρισκε ως το πιο άμόρφωτο παιδι του κόσμου.

'Ο στροβίλος της ζωής με χώρισε ξαφνικά άπ' δλους τους άνθρωπους που αγαπούσα. 'Ενα έπεισώδιο, ποιν άσήμαντο κατά βάθος, μ' έκανε να εγκαταλείψω το μοναστήρι ποιν πιο γρήγορα άπ' ό,τι ήθελε ή μητέρα μου.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.

